

ВИСНОВОК
експертної комісії

Міністерства освіти і науки України про підсумки чергової акредитаційної експертизи підготовки бакалаврів з напрямку підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» у Комунальному вищому навчальному закладі «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради

Відповідно до «Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 року № 978 та наказу Міністерства освіти і науки України від 11.04.2017 р. № 620-А «Про проведення акредитаційної експертизи» експертна комісія Міністерства освіти і науки України у складі:

голова комісії – Шеремет Марія Купріянівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри логопедії факультету корекційної педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова;

член комісії – Кабельнікова Наталія Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент; доцент кафедри природничо-математичних дисциплін та логопедії Херсонського державного університету, в період з 19 по 21 квітня 2017 року розглянула подані матеріали та провела акредитаційну експертизу щодо спроможності Комунального вищого навчального закладу «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради здійснювати підготовку бакалаврів з напрямку підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» з ліцензійним обсягом прийому 20 осіб за денною формою навчання.

Проведення акредитаційної експертизи здійснювалось відповідно до вимог нормативних документів Міністерства освіти і науки України щодо ліцензування і акредитації закладів освіти на підставі Положення про експертну комісію. На експертизу було подано всі необхідні документи, які регламентуються Положенням про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 року № 978 (зі змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів України від 31.10.2011 № 1124; 15.08.2012 № 801; 18.09.2013 № 692; 27.05.2014 № 507). Акредитаційна експертиза проведена з урахуванням ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 30 грудня 2015 року № 1187 та Державних вимог до акредитації напрямку підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу,



затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.06.2012 року № 689, за такими напрямками:

1) підтвердження достовірності інформації, поданої Комунальним вищим навчальним закладом «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради до Міністерства освіти і науки України у зв'язку з проведенням акредитаційної експертизи підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)»;

2) підтвердження відповідності якісного складу педагогічних працівників до встановлених законодавством вимог, забезпечення нормативних вимог до чисельності, рівня методичної діяльності випускової кафедри «Спеціальна освіта»;

3) вивчення навчально-методичного забезпечення напряму підготовки, наявності навчальної документації у повному обсязі та рівня інформаційного забезпечення, використання комп'ютерних технологій;

4) підтвердження відповідності матеріально-технічного забезпечення напряму підготовки, що акредитується, нормативам Міністерства освіти і науки України;

5) визначення рівня теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів за результатами виконання контрольних замірів рівня знань студентів за ККР з циклів: гуманітарної та соціально-економічної підготовки; математичної, природничо-наукової підготовки; професійної та практичної підготовки.

Висновки експертів підготовлені за результатами аналізу відповідних документів, що регламентують діяльність Комунального вищого навчального закладу «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, навчально-методичної документації, проведення співбесід з керівництвом та викладачами випускової кафедри «Спеціальна освіта».

За результатами перевірки встановлено:

1. Загальна характеристика Комунального вищого навчального закладу «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, напряму підготовки 6.010106 «Соціальна педагогіка»

Відповідно до рішення Запорізької обласної ради від 27.08.2015 року № 45 було змінено тип і найменування установи: Комунальний заклад «Хортицький національний навчально-реабілітаційний багатoproфільний центр» Запорізької обласної ради на Комунальний вищий навчальний заклад



«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради. Навчальний заклад було засновано у 1995 році на виконання завдань Національної програми «Діти України» на базі Запорізької санаторної школи-інтернату для дітей із захворюваннями серцево-судинної системи в ході Всеукраїнського соціально-педагогічного експерименту за проблемою «Комплексна медична, психологічна, педагогічна реабілітація вихованців шкіл-інтернатів» (рішення Запорізької міської ради народних депутатів від 28 грудня 1995 року № 586/4).

Заклад є експериментальним майданчиком всеукраїнського рівня. Нині на базі Хортицької національної академії реалізується Всеукраїнський соціально-педагогічний експеримент «Проектування та практичне забезпечення компетентісно спрямованого інноваційного розвитку Хортицького національного навчально-реабілітаційного багатoproфільного центру», який був започаткований у 2006 році і продовжений в 2012 році (до 2018 року) за темою: «Розвиток соціальної і життєвої практики учнів у системі компетентісно спрямованого освітньо-реабілітаційного простору».

Підтвердженням плідних здобутків експериментальної діяльності закладу є надання йому в 2007 році статусу інноваційного (наказ Міністерства освіти і науки України від 22.03.2007 року № 229), в 2010 році – статусу національного навчально-реабілітаційного центру (указ Президента України «Про надання Хортицькому навчально-реабілітаційному багатoproфільному центру статусу національного» від 28.01.2010 року № 76/2010; наказ Міністерства освіти і науки України «Про надання Хортицькому навчально-реабілітаційному багатoproфільному центру статусу національного» від 26.02.2010 року № 153), а в 2015 році – зміна типу закладу та найменування (рішення Запорізької обласної ради шостого скликання сорок шостої сесії від 27.08.2015 року № 45 «Про зміну типу, найменування комунального закладу «Хортицький національний навчально-реабілітаційний багатoproфільний центр» Запорізької обласної ради та затвердження нової редакції статуту»).

Хортицька національна академія є підзвітною, підконтрольною та підпорядкованою Запорізькій обласній раді та за галузевою спрямованістю підвідомчою Департаменту освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації.

Хортицька національна академія є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в установах банків згідно з чинним законодавством, реєстраційні рахунки в органах Державної казначейської служби України, круглу печатку зі своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом, штампи, а також бланки з власними реквізитами. Місцезнаходження Хортицької національної академії: 69017, м. Запоріжжя, вул. Наукове містечко

(о. Хортиця), 59, телефон: (061) 286-53-04; електронна адреса академії: info@khnnra.zp.ua.

Навчальну інфраструктуру Хортицької національної академії становлять факультети, кафедри, загальноосвітня санаторна школа-інтернат I-III ступенів, центр ранньої соціальної реабілітації (забезпечують практичну підготовку студентів), бібліотека, редакційно-видавничий відділ, відділ міжнародних зв'язків та наукової роботи, науково-методичний відділ.

Підготовка фахівців у Хортицькій національній академії здійснюється на підставі ліцензії, переоформлення якої було затверджено наказом МОН України від 01.07.2016 року № 1399л. Відповідно до ліцензії здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» – галузі знань 0202 Мистецтво, спеціальності: 5.02020701 Дизайн (наказ МОН від 14.04.2015 року № 553л), 5.02020702 Перукарське мистецтво та декоративна косметика (наказ МОН від 15.07.2014 року № 2642л), 5.02020801 Декоративно-прикладне мистецтво (наказ МОН від 11.06.2014 року № 2323л); галузі знань 0901 Сільське господарство і лісництво, спеціальність 5.09010303 Зелене будівництво і садово-паркове господарство (наказ МОН від 21.06.2016 року № 79-А); першого (бакалаврського) рівня – галузі знань 0101 Педагогічна освіта, спеціальності: 6.010106 Корекційна освіта (за нозологіями) (наказ МОНмолодьспорту від 13.07.2012 року № 2325л), 6.010106 Соціальна педагогіка (наказ МОНмолодьспорту від 13.07.2012 року № 2325л). У 2016 році отримано ліцензію на підготовку фахівців за другим (магістерським) рівнем за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (наказ МОН від 12.03.2016 № 406л) та на підготовку фахівців за першим (бакалаврським) рівнем за спеціальністю 022 Дизайн (наказ МОН від 06.07.2016 № 1404л). У 2017 році отримано ліцензію на підготовку фахівців за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнем за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія.

Заклад є базовим у Запорізькому регіоні зі створення компетентісно спрямованого освітньо-реабілітаційного простору (забезпечує безперервність і наступність освіти), комплексної реабілітації (медичної, соціальної, психологічної, педагогічної), соціальної інтеграції та розвитку життєвої компетентності дітей та молоді з обмеженими можливостями здоров'я з першого року життя до здобуття вищої освіти.

Керівником закладу є Валентина Василівна Нечипоренко – доктор педагогічних наук (2014), доцент (2013), «Заслужений вчитель України» (1995), лауреат щорічної премії Верховної Ради України (2014). Валентина Василівна за вагомий внесок у розбудову освіти України нагороджена орденом княгині Ольги III ступеня (2006), II ступеня (2015), орденом «За заслуги перед Запорізьким краєм» III ступеня (2011), II ступеня (2014), I ступеня (2016),



медаллю Національної академії педагогічних наук України «К.Д. Ушинський» (2016).

Підготовку фахівців напряму підготовки «Корекційна освіта (за нозологіями)» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» розпочато у закладі з 2008 року (ліцензію серії АВ № 420619 від 17.11.2008 р. отримано згідно з рішенням ДАК від 01.07.08., протокол № 72) та акредитовано у 2012 році (сертифікат про акредитацію : серія НД-II № 0877982 від 14 січня 2016 року). Ліцензійний обсяг прийому становить 20 осіб денної форми навчання.

Експертна комісія перевірила оригінали і констатує наявність у закладі таких документів:

- статуту, затвердженого рішенням Запорізької обласної ради від 27.08.2015 року № 45;
- рішення Запорізької обласної ради від 26.06.2014 року №39 «Про закріплення нерухомого майна спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Запорізької області»;
- відомості з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) від 02.11.2015 року №2153/2015;
- виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців (дата видачі виписки 02.11.2015 року);
- діючої ліцензії, відповідно до якої заклад здійснює свою діяльність, переоформлення якої було затверджено наказом МОН України від 01.07.2016 року № 1399л.

Експертна комісія перевірила оригінали зазначених документів.

Достовірність інформації щодо загальної характеристики вищого навчального закладу, поданої в акредитаційній справі, перевірена та підтверджена експертною комісією.

Висновок. *Перевіривши наявність та достовірність документів, що забезпечують правові основи діяльності, експертна комісія зазначає, що Комунальний вищий навчальний заклад «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради має в наявності всі оригінали установчих та реєстраційних документів, які відповідають вимогам акредитації, і, відповідно, юридичні підстави для здійснення освітньої діяльності, згідно з чинною ліцензією, пов'язаною з підготовкою бакалаврів з напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)».*

2. Формування контингенту студентів за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)»

Основою формування контингенту студентів Хортицької національної

академії є регіональне замовлення.

Моніторинг ринку праці та ринку освітніх послуг у регіоні на найближчі 5 років, особливо під час впровадження науково-педагогічного експерименту «Розвиток інклюзивного освітнього середовища у Запорізькій області» за підтримки Благодійного Фонду Петра Порошенка, засвідчив кадровий дефіцит корекційних педагогів у Запорізькій області і підтверджує необхідність щорічної підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)».

З метою покращення кадрового забезпечення Запорізької та суміжних із нею областей з 2008 року у закладі розпочато підготовку бакалаврів за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)». В 2012 році здійснено перший випуск фахівців зазначеного напрямку. Випускники працевлаштовані за фахом, мають позитивні відгуки щодо фахової підготовки. Спеціальність користується попитом серед абітурієнтів, конкурс під час вступу за останні три роки в середньому складає 4 особи на місце. Географічно контингент студентів формується, переважно, із мешканців Запорізької та Дніпропетровської областей.

Академія набула певного досвіду з підготовки фахівців з даного напрямку підготовки, має відповідне автономне середовище навчання, матеріально-технічний та науковий потенціал для підготовки фахівців на належному рівні.

Потреба у висококваліфікованих фахівцях напрямку підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» підтверджується замовниками з Запорізької області, а саме: Департаментом освіти і науки Запорізької облдержадміністрації, Комунальним закладом «Запорізька обласна психолого-медико-педагогічна консультація» Запорізької обласної ради, освітніми закладами для дітей із особливими освітніми потребами.

Працівники факультету постійно проводять наполегливу роботу, спрямовану на формування та збереження контингенту студентів. На факультеті розроблені програми адаптації першокурсників до навчання у Хортицькій національній академії. Ефективними залишаються кураторські години різного тематичного спрямування. Професорсько-викладацький склад проводить щотижневі консультації для студентів, які їх потребують.

Важлива роль в освітньо-виховному процесі відводиться студентському самоврядуванню. Традиційними на факультеті стали спільні засідання студентських рад та кафедр з питань відвідування занять та академічної успішності студентів.

Основними чинниками, які зумовлюють зменшення контингенту студентів, є відрахування за невиконання навчального плану та відрахування за власним бажанням.



Для формування контингенту студентів напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» у Хортицькій національній академії запроваджена система профорієнтаційної роботи з абітурієнтами, яка передбачає:

- розробку та виготовлення профорієнтаційної рекламної поліграфічної продукції;
- висвітлення важливої інформації про умови прийому на веб-сайті навчального закладу;
- проведення протягом навчального року Дня відкритих дверей, екскурсій по факультету реабілітаційної педагогіки та соціальної роботи Хортицької національної академії;
- цільове відвідування шкіл міста й області студентами та викладачами;
- постійний контакт викладачів Хортицької національної академії з адміністрацією та учнями шкіл міста та області;
- цільове відвідування батьківських зборів у старших класах шкіл із профорієнтаційною метою;
- проведення соціологічного опитування учнів шкіл з метою визначення їх професійних намірів;
- проведення індивідуальних профконсультацій для майбутніх випускників шкіл, які не визначилися у виборі вищого навчального закладу та майбутньої професії;
- розміщення реклами Хортицької національної академії в місцевих засобах масової інформації: довідниках для абітурієнтів, пресі, на телебаченні та радіо;
- участь у профорієнтаційних виставках «Абітурієнт» з метою популяризації навчального закладу.

Для збереження контингенту студентів проводяться такі заходи:

1. Випускова кафедра підтримує тісні зв'язки з освітніми закладами Запорізької і Дніпропетровської областей, в яких навчаються діти із особливими освітніми потребами, де студенти проходять виробничу педагогічну практику з подальшим працевлаштуванням.

2. Навчальний процес організований із урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та зорієнтований на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного опанування найновішими науковими знаннями, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін у змісті і формах навчання дітей з особливими освітніми потребами, наукових досліджень з теорії і практики спеціальної освіти.

3. Тісний зв'язок кураторів із батьками студентів, відвідування

гуртожитку.

4. Отримання інформації від викладачів про академічну успішність та відвідування занять студентами з подальшим аналізом на кураторських годинах та засіданнях кафедр і деканату.

5. Переведення на індивідуальний графік навчання студентів з поважних сімейних обставин або через працевлаштування із призначенням індивідуальних консультацій.

6. Виконання, оформлення та перевірка практичних робіт на заняттях, використання блоків самоконтролю під час самостійної роботи.

7. Впровадження сучасних інформаційних технологій у навчальний процес.

Зарахування до академії здійснюється відповідно до Правил прийому до Хортицької національної академії, які складаються відповідно до умов прийому до вищих навчальних закладів України та затверджується відповідними наказами Міністерства освіти і науки України.

Висновок. Комунальний вищий навчальний заклад «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради дотримується законодавчих та нормативних документів при проведенні прийому студентів. Експертний аналіз підтвердив, що набір студентів галузі знань 0101 Педагогічна освіта за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» відповідає потребам регіону. Формування контингенту здійснюється відповідно до ліцензійного обсягу та чинного законодавства України без порушень. Організаційні та рекламні заходи, наявність структурних підрозділів академії, чисельність випускників забезпечують формування якісного складу студентів для підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр» напряму підготовки «Корекційна освіта (за нозологіями)».

3. Зміст підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)»

Зміст підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр» галузі знань 0101 Педагогічна освіта за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» визначається Галузевим стандартом та локальними документами Комунального вищого навчального закладу «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради.

Освітньо-професійна програма передбачає анотації дисциплін з таких циклів підготовки: цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки, цикл природничо-наукової та соціально-економічної підготовки, цикл

професійної та практичної підготовки, які складаються з нормативної та варіативної частин, що забезпечує підготовку фахівців освітнього ступеня «бакалавр». ОПП містить нормативні форми державної атестації щодо опанування студентами відповідних знань, умінь та навичок. Державна атестація бакалаврів проводиться у форматі комплексного екзамену з корекційної педагогіки, що дозволяє перевірити сформованість відповідних знань, умінь і навичок.

Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки бакалавра (термін навчання 3 роки 10 місяців – 240 кредитів ЄКТС) за циклами підготовки складає: дисципліни циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки – 1440 год./40,0 кредитів; дисципліни циклу математичної, природничо-наукової підготовки – 432 год./12,0 кредитів; дисципліни циклу професійної та практичної підготовки – 6174 год./171,5 кредитів; практична підготовка – 594 год./16,5 кредитів.

Навчальний план за напрямом підготовки, що акредитується, містить нормативні і вибіркові навчальні дисципліни. Нормативна частина плану не перевищує 75 % загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених навчальним планом. Вибіркова складається з дисциплін вільного вибору студента, що становлять 2556 год./71 кредит ЄКТС. Аудиторні заняття охоплюють 53,6 % від загального обсягу годин, що відповідає державним вимогам.

Робочі навчальні програми кожної навчальної дисципліни розроблено викладачами на кожний навчальний рік, обговорено на засіданнях випускової кафедри спеціальної освіти та затверджено згідно з чинним законодавством.

Основні функції та етапи навчального процесу забезпечують навчально-методичні комплекси дисциплін, складники яких відповідають ліцензійним вимогам. Зміст НМКД узгоджений зі складовими галузевих стандартів підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)», відповідає вимогам кваліфікаційної характеристики та забезпечує підготовку кваліфікованих фахівців, адаптованих до майбутньої професійної діяльності. Організована тісна взаємодія випускової кафедри з іншими кафедрами академії, які забезпечують підготовку студентів з відповідних дисциплін.

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти передбачає здійснення Хортицькою національною академією таких процедур і заходів:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та оприлюднення

результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

- забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;

- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за освітньою програмою;

- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

- забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях працівників.

Висновок. Надані навчальним закладом матеріали (система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, ОПП, ОКХ, навчальні плани, робочі навчальні плани, програми практик, НМКД тощо) підтверджують, що зміст підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» відповідає державним вимогам. Експертна комісія констатує, що навчальний процес напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» у Хортицькій національній академії організований відповідно до чинного законодавства України, повністю забезпечений організаційно-методичними документами та відповідає існуючим критеріям державних вимог до акредитації підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

4. Організаційне та навчально-методичне забезпечення навчально-виховного процесу напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)»

В ході експертизи освітньої діяльності вивчено організаційне та навчально-методичне забезпечення підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» та встановлено.

Викладачами кафедри спеціальної освіти розроблені навчальні та робочі навчальні програми з усіх дисциплін навчального плану підготовки бакалаврів зазначеного напрямку. Навчально-методичні комплекси дисциплін розроблено з урахуванням усіх чинних вимог до структури та змісту таких документів. До їх складу входять: навчальна програма дисципліни; робоча програма навчальної дисципліни з описом навчальної дисципліни, запланованими результатами навчання, структурою, темами семінарських (практичних) занять, завданнями для самостійної роботи, індивідуальними завданнями, методами контролю, схемою нарахування балів, рекомендованою літературою; навчальний контент

(конспект або розширений план лекцій); плани практичних (семінарських) занять; завдання для самостійної роботи; питання, задачі, завдання для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь студентів; завдання для комплексної контрольної роботи.

Забезпечення підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» навчальними підручниками, посібниками, довідковою та іншою навчальною літературою, що знаходиться у власній бібліотеці Хортицької національної академії, є цілком достатнім та відповідає нормативам. Створено також достатній за обсягом і переліком назв фонд додаткової літератури, до якого входять допоміжні підручники, посібники, наукові монографії, довідникова та словникова література. У бібліотеці у достатній кількості представлені також періодичні фахові видання.

За всіма дисциплінами чинних навчальних планів розроблено електронні версії навчально-методичного забезпечення, які розміщені на інформаційних стендах академії, а також в електронній бібліотеці розміщено електронні методичні вказівки до вивчення курсів. Завдяки цій системі кожен студент має доступ до пакету необхідної навчально-методичної та наукової літератури до дисципліни.

Діяльність викладачів кафедри спеціальної освіти спрямована на постійне вдосконалення методичного забезпечення дисциплін (лабораторних, практичних, семінарських занять, курсового проектування, самостійної роботи студентів). На кафедрі постійно накопичується навчально-методичне забезпечення з кожної дисципліни. Представлена інформація про забезпечення навчального процесу навчальною та довідковою літературою, інструктивно-методичними матеріалами, наявність відео-комп'ютерних фондів та електронних освітніх ресурсів дозволяє констатувати якісний рівень навчально-методичного та інформаційного забезпечення навчального процесу підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» в Хортицькій національній академії.

Фахівцями кафедри спеціальної освіти розроблено методичні вказівки для проходження практик відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України щодо проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. Вони охоплюють питання організації, проведення та підведення підсумків практики, як складової завершального етапу навчання за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)».

Усі види практик (пропедевтична волонтерська (безвідривна), виробнича педагогічна) проводяться на базі дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів системи освіти, дитячих будинках та поліклініках системи охорони здоров'я, з якими укладено угоди про проходження практики. Викладачами

впроваджуються в освітній процес нові технології навчання. Широко застосовується практика ведення лекцій за допомогою мультимедійного супроводу, що робить процес викладання більш технологічним і результативним.

Інформаційне забезпечення навчального процесу базується на активному використанні можливостей таких структур академії, як: інформаційно-видавничий центр; бібліотека; локальна комп'ютерна мережа з доступом до мережі Internet.

В цілому аналіз забезпеченості навчального процесу підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» в Хортицькій національній академії навчальними та робочими програмами, методичними вказівками до практичних та семінарських занять, методичними вказівками та тематикою з курсового проектування, методичними вказівками з організації самостійної роботи студентів, методичним забезпеченням контролю знань студентів (контроль поточних та залишкових знань (ККР)), підручниками, навчальними посібниками, методичним забезпеченням державної атестації показав, що всі показники відповідають нормативним. Забезпечення навчального процесу навчальною та довідковою літературою, інструктивно-методичними матеріалами є цілком достатнім. З усіх предметів наявні електронні методичні вказівки до виконання практичних та лабораторних робіт, які є доступними для використання студентами як під час занять, так і для самостійної роботи.

З метою контролю знань студентів розроблено відповідні пакети контрольних робіт з навчальних дисциплін та комплексні контрольні роботи. Контроль залишкових знань здійснюється систематично у формі ректорських контрольних робіт.

Висновок. Проаналізувавши організаційне та навчально-методичне забезпечення підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)», експертна комісія зазначає, що всі дисципліни навчального плану мають відповідне методичне забезпечення, яке відповідає існуючим критеріям державних вимог до акредитації підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

5. Кадрове забезпечення навчально-виховного процесу напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)»

Склад науково-педагогічних працівників, які здійснюють підготовку фахівців за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» у Хортицькій національній академії, сформовано відповідно до ліцензійних вимог щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти, зокрема, відповідно



до вимог щодо викладання лекційних занять із фахових дисциплін навчального плану 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» та проведення практичних (семінарських) занять, керівництва практикою, керівництва підготовкою курсових робіт тощо.

Навчальний процес забезпечують викладачі п'яти кафедр академії (спеціальної освіти, соціальної роботи, фізичної реабілітації, соціально-гуманітарних та природничо-наукових дисциплін), що дає змогу повністю забезпечити викладання циклу нормативних і варіативних дисциплін відповідно до чинних вимог.

Науково-педагогічний склад кафедр, що забезпечують підготовку фахівців за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» повністю відповідає чинним нормативам та вимогам, серед них: 4 (16 %) мають науковий ступінь та вчене звання доктора наук, професора; 17 (60 %) – кандидата наук, доцента (штатні); 2 (8 %) – кандидата наук (сумісники).

Для проведення лекційних занять з дисциплін навчального плану передбачено залучення науково-педагогічного складу кафедр, 100% з яких – науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та вченими званнями. Частка науково-педагогічних працівників із науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки, складає 100 %, з них докторів наук, професорів – 12 % (штатні працівники).

Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин циклу математичної, природничо-наукової підготовки, складає 100 %, з них докторів наук, професорів 31 % (штатні працівники).

Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин циклу професійної та практичної підготовки, складає 91,6 %, з них – 82% штатні працівники, з яких докторів наук, професорів 20 %.

Педагогічні працівники Хортицької національної академії мають відповідну фахову підготовку, практичний досвід, достатній творчий і науковий потенціал; здатні забезпечити підготовку фахівців на належному професійному рівні, високу результативність знань студентів; використовують у роботі інноваційні форми та методи навчання; надають великого значення вихованню у студентів загальнолюдської моралі, гуманізму; систематично вдосконалюють навчально-методичні комплекси дисциплін, підвищують професійний рівень та працюють над дисертаційними дослідженнями для здобуття наукового ступеня кандидата наук, доктора наук.

Про належний рівень кваліфікації викладачів кафедр, що забезпечують

викладання фахових дисциплін, свідчать результати моніторингу ефективності викладання навчальних дисциплін та результати участі у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт та Всеукраїнській студентській олімпіаді з корекційної педагогіки та спеціальної психології.

Аналіз результатів олімпіад свідчить, що за три роки:

- збільшилась кількість учасників олімпіад і конкурсів різних рівнів (2014 – 3 особи, 2016 – 7 осіб; 2017 – 4 особи);
- на 28 % зросла кількість переможців олімпіад різних рівнів (2014 – 0 осіб, 2016 – 2 особи, 2017 – 1 особа).

Кафедра налагодила плідні науково-педагогічні зв'язки з провідними науковими установами та ВНЗ України у галузі корекційної педагогіки, а саме: Національним педагогічним університетом ім. М. П. Драгоманова, Мелітопольським державним педагогічним університетом ім. Б. Хмельницького, Запорізьким національним університетом, Полтавським національним педагогічним університетом імені В.Г. Короленка, Кам'янець-Подільським національним педагогічним університетом імені Івана Огієнка.

В цілому, робота викладачів кафедри спрямована на підвищення результативності їх наукових досліджень та сприяє створенню сприятливого освітнього середовища, що забезпечує умови для отримання студентами якісної освіти.

Висновок. Показники кадрового забезпечення та якісного складу науково-педагогічних кадрів, які здійснюють підготовку бакалаврів за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» у Хортицькій національній академії, відповідають існуючим критеріям державних вимог до акредитації підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

6. Матеріально-технічне забезпечення навчального процесу напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)»

Експертна комісія відзначає, що заклад має необхідні документи, які засвідчують право володіння приміщеннями для здійснення навчально-виховного процесу, паспорт санітарно-гігієнічного стану, довідку органів державно-пожежного нагляду про відповідність вимогам «Правил пожежної безпеки в Україні».

Комунальний вищий навчальний заклад «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради має необхідну для підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» матеріально-технічну базу, яка постійно поповнюється

відповідно до перспективного плану розвитку академії.

Загальна площа приміщень, що використовуються у навчальному процесі Хортицької національної академії, становить 10081 м², до її складу входять приміщення для занять студентів, комп'ютерні лабораторії, спортивні зали, приміщення для науково-педагогічних працівників, службові приміщення, бібліотека і читальні зали, їдальня, медичний пункт (лікувально-оздоровчий комплекс) та інші. Загальна площа навчальних приміщень відповідає існуючим нормативам і санітарно-гігієнічним вимогам.

З 2014 року в закладі працює єдиний в області спеціалізований пасажирський ліфт, призначений для вільного пересування студентів із вадами опорно-рухового апарату та осіб на візках.

Матеріальна база академії постійно поліпшується. Проводиться переоснащення та обладнання сучасними технічними засобами навчання лабораторій і лекційних аудиторій. Потреби навчального та виховного процесу забезпечує сучасна студія звуко- та відеозапису.

На сьогоднішній день комп'ютерна мережа академії охоплює комп'ютерні кабінети, мультимедійні кабінети, кабінети, обладнані інтерактивними дошками; навчальні кабінети обладнані мультимедійними комплексами. Створено локальну мережу, яка об'єднує всю комп'ютерну техніку та дає можливість використання засобів мережі Інтернет (швидкість 50 Мб/с), забезпечено безперешкодний доступ до ресурсів серверу Хортицької національної академії.

У Хортицькій національній академії працює бібліотека з читальним залом на 88 посадкових місць, загальний фонд якої налічує 27852 примірників, із них: підручників, навчальних посібників і фахових періодичних видань для підготовки фахівців напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» – 10374 прим. (україномовних джерел – 7401, російськомовних – 2823, іноземних – 150, що пояснюється специфікою навчальних предметів, з яких переважають україномовні джерела). Завдяки наявності електронної бібліотеки в закладі забезпечується стовідсоткове викладання та навчання українською мовою.

До структури закладу входить поліграфічно-видавничий центр, що має достатню базу друкарської, копіювальної техніки, необхідне програмне забезпечення для повноцінної роботи Хортицької національної академії.

Лікувально-оздоровчий комплекс Хортицької національної академії оснащений новітньою медичною апаратурою та має два відділення: лікувально-діагностичне та відділення загальнофізичної реабілітації. Наявні кабінети функціональної діагностики, електропунктурної комп'ютерної діагностики (метод Фоля), фізіотерапевтичний, мікрохвильової резонансної терапії,



інгаляторій, мануальної терапії та корекції хребта, лікувальної фізкультури, масажний, бальнеологічний, маніпуляційний, здоров'я та самореабілітації, якими користуються студенти.

На території закладу (загальна площа 7 га) розташовані спортивні й ігрові майданчики, теплиця, деревообробна майстерня, пральня, господарські споруди, гаражі.

Отже, матеріальна база закладу дозволяє здійснювати підготовку фахівців напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» на належному рівні.

Матеріально-технічне забезпечення підготовки бакалаврів з напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» здійснюється за рахунок матеріальної бази навчального закладу.

Випускова кафедра – кафедра спеціальної освіти – має достатню матеріально-технічну базу для ефективної організації навчального процесу та самопідготовки професорсько-викладацького складу.

У Хортицькій національній академії для підготовки бакалаврів з напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» кількість лекційних аудиторій, аудиторій для проведення практичних занять, спеціалізованих лабораторій, навчально-виховних заходів є достатньою для здійснення освітньої діяльності в академії. Виділені приміщення обладнані кондиціонерами та комп'ютерними проекторами та, згідно з існуючими нормами, відповідають санітарно-гігієнічним, естетичним, ергономічним вимогам і державним стандартам.

Висновок. *Експертна комісія встановила, що матеріально-технічна база Хортицької національної академії забезпечує умови для проведення теоретичних, практичних та індивідуальних занять. Аудиторії, кабінети і лабораторії відповідають нормативним санітарно-технічним вимогам підготовки баклаврів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.*

7. Якість підготовки та використання випускників напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)»

З метою проведення чергової акредитаційної експертизи напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» та встановлення рівня підготовки фахівців з циклів дисциплін (гуманітарної та соціально-економічної підготовки, математичної та природничо-наукової підготовки, циклу професійної та практичної підготовки) навчального плану було проведено комплексні контрольні роботи для студентів. Студенти виконували ККР за варіантами відповідно до затвердженого графіка. Комплексними контрольними роботами було охоплено групи студентів, які навчаються на III-

IV курсі. Винесені для контролю питання охоплювали програми всього курсу. Оцінка виконання ККР здійснювалась за прийнятими критеріями.

За результатами проведення комплексних контрольних робіт з циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки, зокрема з дисциплін: «Історія України», «Українська мова», «Філософія», загальна успішність складає – 100 %, якість – 89,3 %.

Підсумки комплексних контрольних робіт з циклу математичної, природничо-наукової підготовки, зокрема з дисциплін «Основи медичних знань», «Безпека життєдіяльності», «Інформаційні технології та технічні засоби корекційного навчання» показали такі результати: загальна успішність складає – 100 %, якість – 85,7 %.

Аналіз написання комплексних контрольних робіт з циклу професійної та практичної підготовки, зокрема з дисциплін «Теорія і методика виховання дітей із вадами мовлення», «Логопедія», «Спеціальна педагогіка з історією логопедії», продемонстрував такі результати: загальна успішність складає – 100 %, якість – 87,7 %.

Отже, за підсумками виконання ККР абсолютна успішність склала 100 %, якість навчання, відповідно, становить 87,6 %. Ці показники відповідають вимогам акредитації підготовки фахівців кваліфікаційного рівня «бакалавр».

Результати сесії і аналіз виконаних комплексних контрольних робіт засвідчили, що студенти у достатній мірі володіють теоретичними знаннями, практичними навичками та компетенціями для вирішення професійних завдань, пов'язаних з корекційно-педагогічною діяльністю. Перевірка експертами показала, що розбіжність в оцінюванні відповідає нормативам. Високих навчальних результатів досягнуто завдяки організованому системно-діяльнісному підходу у навчанні, що сприяло формуванню предметних і метапредметних знань, умінь та навичок, закладених у робочих навчальних програмах дисциплін. Рівень знань студентів відповідає критеріальним вимогам щодо підготовки фахівців рівня вищої освіти «бакалавр» за зазначеним напрямом підготовки.

Результати перевірки курсових робіт за останні три роки в середньому показали такі результати: загальна успішність складає – 100 %, якість – 89,3 %. Тематика курсових робіт є актуальною та має практичну спрямованість.

Показники захисту практики студентів напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» за 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016 н.р. показують 100 % абсолютну успішність. Високих результатів досягнуто завдяки використанню цілеспрямованих заходів: настановчих та підсумкових конференцій, групових та індивідуальних консультацій щодо дотримання вимог ведення документації з практики й особливостей проведення

фронтальних та індивідуальних занять на базах практики.

Студенти демонструють повну готовність до проходження процедури державної атестації у 2016-2017 рр. Аналіз екзаменаційних матеріалів за 2013-2016 роки, випускної ділової документації продемонстрував відповідність нормативам і кваліфікаційній характеристиці дефектологів, вихователів дітей із вадами психофізичного розвитку.

За висновками голів Державної кваліфікаційної комісії, більшість випускників у достатній мірі оволоділи необхідним обсягом знань з основ логопедії, спеціальної педагогіки і логопсихології, клініки інтелектуальних порушень, неврологічних основ логопедії, теорії та методики виховання дітей із порушеннями мовленнєвого розвитку, сформованими вміннями і навичками, які сприяли підвищенню професійної культури і готові до реалізації Державного стандарту спеціальної освіти. Це свідчить про високий кадровий потенціал, ефективність роботи педагогічного колективу та ефективність організаційно-регулятивних дій адміністрації закладу.

Підвищенню якості підготовки фахівців сприяє залучення студентів до наукової діяльності, публікації студентів у наукових виданнях. Студенти є постійними учасниками всеукраїнських конкурсів наукових робіт, всеукраїнських олімпіад з корекційної педагогіки та спеціальної психології за спеціальністю та отримують призові місця.

Висновок. *Якість підготовки бакалаврів напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» відповідає існуючим критеріям державних вимог до акредитації підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.*

8. Перелік зауважень (приписів) контролюючих органів та заходи з їх усунення щодо напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)»

За результатами експертизи матеріалів попередньої акредитації напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» (2012 р.) експертами від Міністерства освіти і науки України та фактичного стану діяльності закладу були надані рекомендації щодо покращення роботи випускової кафедри, які наведені нижче у таблиці та прийняті до виконання. Колективом кафедри спеціальної освіти було враховано усі рекомендації щодо покращення роботи, надані експертною комісією, та вжито відповідних заходів.



№ з/п	Пропозиції	Заходи на виконання пропозицій	Відомості про виконання пропозицій
	Продовжити роботу з розширення та вдосконалення матеріальної бази за рахунок придбання начально-методичної літератури державною мовою за фахом, а також новітніх посібників, підручників, фахових видань зі спеціальної освіти	За звітний період для підвищення професійної підготовки студентів постійно оновлюється та поповнюється матеріальна база підготовки фахівців, зокрема: – придбано начально-методичної літератури державною мовою за фахом на суму 8637,50 грн; – придбано новітні посібники, підручники державною мовою за фахом на суму 4319,5 грн; – продовжено надходження фахових періодичних видань на суму 1786,6 грн.	Виконано
	Створити сприятливі умови для підвищення кваліфікації (стажування) професорсько-викладацького складу на спеціальних кафедрах провідних вищих навчальних закладів України та зарубіжжя, а також для виконання і захисту кандидатських і докторських дисертацій	Теоретичну та практичну підготовку студентів у процесі навчання забезпечує сформований в Хортицької національної академії висококваліфікований професорсько-викладацький склад. Протягом останніх чотирьох років: – захищено 2 докторські дисертації; – направлено на навчання до аспірантури 4 працівника, докторантури – 3 особи; – залучено до	Виконано



		викладання професійно-орієнтованих дисциплін – докторів наук; – викладачами пройдено стажування на базі вищих навчальних закладів України (100%).	
	Запровадити в подальшому спеціалізації відповідно до означеного напрямку діяльності	З 2015-2016 навчального року розпочато підготовку фахівців за першим (бакалаврським) рівнем за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта». Базовим планом передбачено навчання за двома спеціалізаціями «Спеціальна психологія» та «Спеціальне виховання».	Виконано

Висновок. Рекомендації щодо покращення процесу підготовки бакалаврів напрямку підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)», які отримані під час первинної акредитаційної експертизи, прийняті до уваги і проведена робота щодо їх реалізації.

9. Підстави для підтвердження акредитації напрямку підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)»

Розглянувши матеріали акредитаційної справи підготовки бакалаврів напрямку підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» у комунальному вищому навчальному закладі «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради та перевібивши на місці діяльність академії, експертна комісія дійшла висновків, що усі необхідні документи, кадровий потенціал, матеріально-технічна база, навчально-методичне і інформаційне забезпечення, якість підготовки фахівців відповідають вимогам акредитації.

Експертна комісія вважає за доцільне надати керівництву Хортицької національної академії та випусковій кафедрі спеціальної освіти рекомендації, які не впливають на загальний позитивний висновок експертної комісії:

1. Для підвищення рівня якості наукових досліджень розширювати співпрацю з провідними іноземними вищими навчальними закладами,

збільшувати кількість наукових публікацій у виданнях, що входять до наукометричних баз даних.

2. Для підвищення якості підготовки фахівців продовжити практику підготовки, видання викладачами кафедри спеціальної освіти навчальних посібників і підручників.

3. Активізувати роботу випускової кафедри спеціальної освіти з упровадження в освітній процес методів і засобів дистанційного навчання.

Висновок. *Експертна комісія вважає, що Комунальний вищий навчальний заклад «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради спроможний надавати освітні послуги з підготовки бакалаврів напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» (016 Спеціальна освіта) з ліцензованим обсягом 20 осіб денної форми навчання і вважає за доцільне рекомендувати Міністерству освіти і науки України акредитувати Комунальний вищий навчальний заклад «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради на здійснення освітньої діяльності з підготовки бакалаврів напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)» (016 Спеціальна освіта).*

Голова експертної комісії: доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри логопедії факультету корекційної педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

 М. К. Шеремет

Член експертної комісії: кандидат педагогічних наук, доцент; доцент кафедри природничо-математичних дисциплін та логопедії Херсонського державного університету

 Н. В. Кабельнікова

З висновками експертної комісії ознайомлений:

Ректор Хортицької національної академії,
доктор педагогічних наук, доцент



 В. В. Нечипоренко

21.04.2017 року

